

สาขาวิชาศิลปศึกษา

พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชด้านงานศิลปะ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาว่า **“อัครศิลปิน”** เนื่องจากทรงพระปรีชาสามารถในงานศิลปะหลายแขนง อาทิ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาษาและวรรณกรรม ดุริยางคศิลป์ การถ่ายภาพ การช่าง และการกีฬา และทรงนำพระอัจฉริยภาพเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศตลอดมา

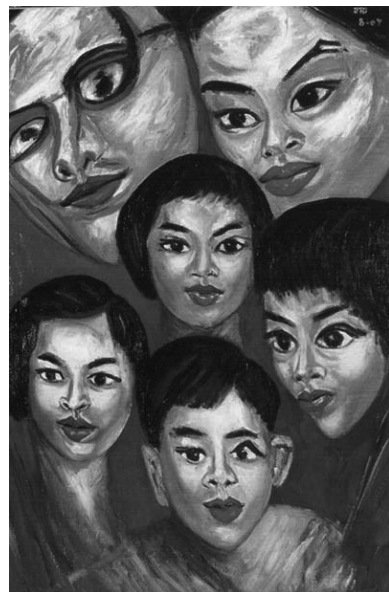
จิตรกรรม

พระอัจฉริยภาพด้านจิตรกรรมเกิดขึ้นจากความสนพระราชหฤทัยส่วนพระองค์ตั้งแต่ครั้งที่ยังทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๐-๒๔๘๔ โดยพระองค์ทรงศึกษาจากตำราที่ซื้อมาด้วยพระองค์เอง และบางส่วนก็มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย นอกจากนั้นทรงศึกษาศิลปะไทยจากพระเทวาทินิมิต และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ศิลปินอาวุโสได้มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อถวายคำปรึกษาแต่พระองค์ ซึ่ง

แต่ละท่านก็ล้วนเป็นศิลปินชั้นครูทั้งนั้น เช่น เหม เวชกร, เพ็ญ หริพิทักษ์, เขียน ยิ้มศิริและอวบ สาณะเสน เป็นต้น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สีนํ้ามันบนผ้าใบ ครอบครวั,๒๕๐๗ สีนํ้ามันบนผ้าใบ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มเขียนภาพอย่างจริงจังเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยผลงานของพระองค์ที่ได้ทรงสร้างสรรค์ขึ้นมานั้นมี ๓ ลักษณะใหญ่ๆ คือ ภาพแบบเหมือนจริง ภาพแบบลัทธิเอ็กซ์เพรสชันนิสต์ และภาพนามธรรม ซึ่งพระองค์ทรงวาดทั้งภาพคน ภาพทิวทัศน์ ภาพหุ่นรวมไปถึงภาพที่ทรงใช้จินตนาการส่วนพระองค์สร้างสรรค์ขึ้น แต่โดยส่วนใหญ่จะทรงวาดภาพพระสาทิสลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรสและพระราชธิดาทุกพระองค์ด้านหม่อมเจ้าการวิก จักรพันธุ์ ศิลปินชั้นแนวหน้าของไทยเคยทรงประทานความเห็นในงาน

จิตรกรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้ว่า เราอาจแบ่งงานของพระองค์ท่านได้เป็น 3 กลุ่ม คือช่วงเริ่มต้นจะเป็นงานแนว realistic คืองานเหมือนจริง ดังจะเห็นได้จาก portrait ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นภาพของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

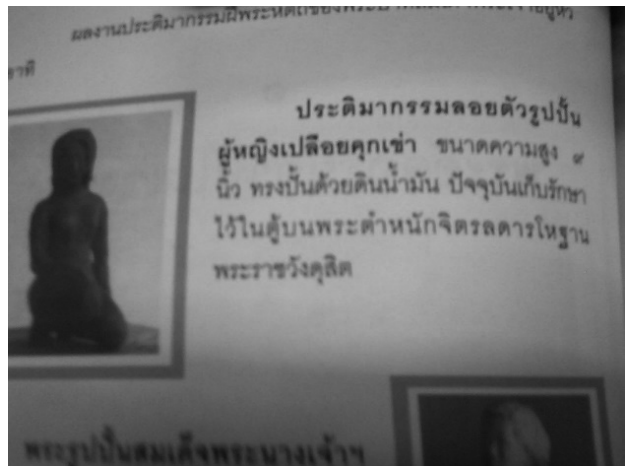
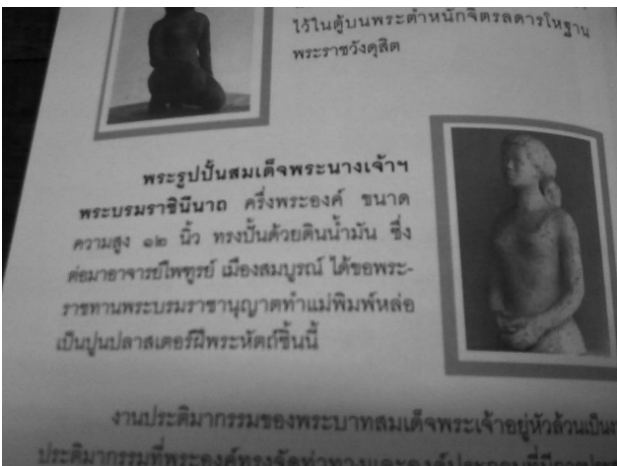
ระหว่าง พุทธศักราช ๒๕๐๕-๒๕๐๗ ผลงานจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ที่มีลักษณะการตัดทอนรูปทรงจากแนวเหมือนจริง (Realistic) เป็นการเขียนแบบไม่ยึดติดรูปแบบที่เหมือนจริง พุทธศักราช ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ลักษณะงานเป็นแบบแสดงออกถึงรูปทรง (Figurative) และไร้รูปทรงหรือนามธรรม (Abstraction) ตลอดจนกึ่งนามธรรม (Semi - Abstraction) และในระยะต่อมาทรงเริ่มเขียนแบบจับพลัง ที่เรียกว่า แบบเอ็กเพรสชันนิสซึม (Expressionism) เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๖ ได้พระราชทานภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๔ เป็นการแสดงนิทรรศการภาพฝีพระหัตถ์ครั้งแรกของพระองค์ ต่อมาเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๕ ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์จำนวน ๔๗ องค์ ไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และเมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๙ ทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้รัฐบาลเชิญผลงานจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ไปจัด

แสดง ณ ห้องพระอัจฉริยภาพในการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ที่ อิมแพคเมืองทองธานี

ประติมากรรม

ผลงานประติมากรรมฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่สำคัญคือ ประติมากรรมลอยตัว (Round Relief) สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถครึ่งพระองค์ สูง ๑๒ นิ้ว และประติมากรรมหญิงเปลือยนั่งคุกเข่า สูง ๙ นิ้ว ที่ทรงปั้นด้วยดินน้ำมัน และยังโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างพระพุทธรูปและพระพิมพ์ในโอกาสต่าง ๆ เช่น พระพุทธรูปปางประทานพร ภปร. พระพุทธรูปวิโรคนไตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ พระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ประจำรัชกาล และทรงแกะแบบแม่พิมพ์ พระพิมพ์ที่เรียกกันว่าสมเด็จพระจิตรลดา หรือพระกำลังแผ่นดิน ทรงบรรจุผงศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผู้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท และเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๓ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้าง พระพุทธรูปนวราชบพิตร พระราชทานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ เชิญไปประดิษฐานเพื่อความ เป็นสิริมงคล

ดูริยางคศิลป์

ทรงได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๙ ให้เป็นองค์อัครศิลปินแห่งชาติ ทรงแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพทางดนตรีมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ โดยทรงได้รับการฝึกหัดดนตรีตั้งแต่พระชนมายุ ๑๐ พรรษา ทรงนำพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่ทรงสะสมไว้ไปซื้อคลาริเน็ตมาทรงฝึกเป่า นอกจากนั้นยังสามารถทรงดนตรีอื่นๆ ได้อีกหลายชนิด หลังจากเสด็จขึ้นครองราชสมบัติแล้ว เมื่อมีเวลาว่างจะทรงดนตรีกับนักดนตรีและข้าราชการบริพารซึ่งต่อมาได้ทรงรวบรวมนักดนตรีแล้วจัดตั้งวง อ.ส.วันศุกร์ โดยทรงร่วมบรรเลงบทเพลงร่วมกับนักดนตรีออกอากาศผ่านทางสถานีวิทยุ อ.ส.ใน

พระตำหนักจิตรลดารโหฐานเป็นประจำในตอนเย็นวันศุกร์แต่ต่อมาทรงว่างเว้นการทรงดนตรีลงเนื่องด้วยพระราชกิจนอกจากนี้ ยังทรงจัดตั้งวงดนตรีสหทัยพัฒนา โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเป็นหัวหน้าวง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชนิพนธ์เพลงด้วยพระองค์เองมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบันนับได้เกือบ ๕๐ เพลง ซึ่งล้วนเป็นบทเพลงที่ไพเราะและมีความหมายลึกซึ้ง ในพ.ศ.๒๕๐๗ วงดุริยางค์ เอ็นคิวโทนคูนสเลอร์ (N.Q.Tonkustler Orchestra) แห่งกรุงเวียนนา ได้คัดเลือกบทเพลงพระราชนิพนธ์ไปบรรเลง มีการ

ถ่ายทอดสไปท์ทั่วประเทศออสเตรเลีย ปรากฏว่าได้รับความนิยมอย่างสูง จนสองวันต่อมาสถาบันการดนตรี และศิลปะแห่งกรุงเวียนนา (Institute of Music and Arts of City of Vienna) โดยรัฐบาลออสเตรเลียได้ทูลเกล้าฯ ถวายสมาชิกภาพกิตติมศักดิ์ลำดับที่ ๒๓ ของสถาบัน มีการจารึกพระนามลงบนแผ่นหินสลักของสถาบัน นับเป็นผู้ประพันธ์เพลงชาวเอเชียคนแรกที่ได้รับเกียรติเช่นนี้

ภาษาและวรรณกรรม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถโดดเด่นในด้านภาษา พระองค์ทรงเจริญวัยในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จึงทรงภาษาฝรั่งเศสและเยอรมันได้เป็นอย่างดี ต่อมาทรงตระหนักว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนิยมใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร จึงสนพระราชหฤทัยหันมาทรงศึกษาภาษาอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงเข้าถึงพื้นฐานของภาษาและทรงคุ้นเคยในการใช้ภาษานี้ถึงระดับที่ทรงได้ดีเป็นพิเศษและยังทรงสนพระราชหฤทัยในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักนิติศาสตร์ เมื่อทรงมีเวลาว่างจะทรงพระอักษรและทรงพระราชนิพนธ์แปลบทความจากวารสารภาษาต่างประเทศ

พระองค์ทรงมีพระราชนิพนธ์ทั้งงานแปลและที่ทรงพระอักษรเองรวมทั้งสิ้น 7 เรื่อง ซึ่งล้วนแต่เป็นหนังสือที่ประทับอยู่ในใจของปวงชนชาวไทย ตลอดจนมาด้วยเนื้อหาสาระที่แฝงข้อคิดไว้ผ่านภาษาแห่งเรื่องเล่าที่งดงามสละสลวย

พระราชนิพนธ์เรื่องแรกคือ **“พระราชานุกิจรัชกาลที่ ๘”** พระราชนิพนธ์เรื่องนี้ตามคำกราบบังคมทูลขอพระราชทานของ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล เพื่อให้พระราชนุกิจกรุง

รัตนโกสินทร์ครบแปดรัชกาล โดยพระราชนิพนธ์เรื่องนี้อยู่ในเรื่อง **“พระราชานุกิจ”** ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในการพระราชกุศล ๑๐๐ วัน พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอานันทมหิดล พระราชนุกิจนั้นหมายถึงกำหนดเวลาที่พระเจ้าแผ่นดินจะทรงประพฤติพระราชกิจต่าง ๆ เป็นประจำทุกวันเป็นการส่วนพระองค์ โดยปรากฏอยู่ในกฎมนเฑียรบาลตั้งแต่ครั้งรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาญาณด้านภาษาไทยของพระองค์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

เรื่องต่อมาคือ **“เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่ สวิตเซอร์แลนด์”** พระราชนิพนธ์เรื่องนี้ตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือรายเดือน วังวรรณคดี ฉบับประจำเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยเป็นบันทึกที่พระราชนิพนธ์ขึ้นในช่วงเวลาเสด็จพระราชดำเนินเพื่อกลับไปศึกษาต่อที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ หลังจากที่พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ โดยทรงบันทึกเป็นเรื่องราวการเดินทาง แสดงถึงความรู้สึกของพระองค์ที่ห่วงใยสภานิกรอย่างยิ่ง รวมถึงเหตุการณ์ที่ทรงพบเจอ

เรื่องที่ ๓ คือ **“นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ”** ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์แปลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยทรงแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง **“A MAN CALLED INTREPID”** บทประพันธ์ของ เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน ซึ่งทรงใช้ระยะเวลาในการแปลถึง ๓ ปี เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ **“นายอินทร์”** หรือ **“INTREPID”** เป็นชื่อรหัสของ เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยราชการลับอาสาสมัครของอังกฤษ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งมีหน้าที่ล้วงความลับทางทหารของเยอรมันเพื่อรายงานต่ออังกฤษและสหรัฐอเมริกา เพื่อร่วมกันต่อ

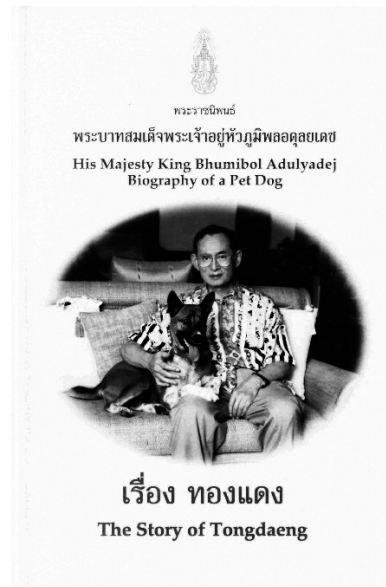
ด้านการขยายอำนาจของนาซี โดยนายอินทร์และผู้ร่วมงานถือเป็นตัวอย่างของผู้กล้าที่ยอมอุทิศชีวิตเพื่อความถูกต้อง ยุติธรรม เสรีภาพ และสันติภาพ โดยไม่หวังลาภยศสรรเสริญใดๆ

เรื่องที่ ๔ เป็นพระราชนิพนธ์แปลเช่นกันและตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ คือ **“ติโต”** ซึ่งทรงจากต้นฉบับเรื่อง TITO ของฟิลลิส ออดี้ เพื่อใช้ศึกษาและเรียนรู้บุคคลที่น่าสนใจของโลกคนหนึ่งคือติโต หรือรู้จักกันในนามของ จอมพลติโต เดิมชื่อโจเซป โบรซ และเป็นนายกรัฐมนตรีคอมมิวนิสต์คนแรกและประธานาธิบดีของประเทศยูโกสลาเวีย ติโตฟันฝ่าอุปสรรคทุกวิถีทางเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับประเทศซึ่งประกอบด้วยหลายชนชาติ มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และสามารถสร้างความเจริญให้ยูโกสลาเวียได้ตลอดชีวิตของเขา

เรื่องที่ ๕ คือ พระราชนิพนธ์เรื่อง **“พระมหาชนก”** ซึ่งตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยมีทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่ในเล่มเดียวกัน โดยเป็นเรื่องหนึ่งในทศชาติชาดก อันเป็นชาดก ๑๐ ชาดกสุดท้ายก่อนที่พระโพธิสัตว์จะมาประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะและตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาดกเรื่องนี้เป็นการทำเพื่อบำเพ็ญความเพียรเป็นบารมี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงแปลเป็นภาษาอังกฤษตรงจากมหาชนกชาดกและยังทรงแปลเป็นภาษาสันสกฤต

ประกอบอีกภาษา รวมทั้งแผนที่ฝีพระหัตถ์แสดงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณบางแห่ง และข้อมูลอุตุนิยมวิทยาเกี่ยวกับทิศทางลม ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาในด้านอักษรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และโหราศาสตร์

เรื่องที่ ๖ คือ **“ทองแดง”** ซึ่งพระราชนิพนธ์เล่มนี้เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษในเล่มเดียวกัน และเป็นหนังสือพระราชนิพนธ์ที่ติดอันดับขายดีที่สุดของประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื้อหาหลักเป็นเรื่องความกตัญญูรู้คุณของคุณทองแดง สุนัขทรงเลี้ยง รวมทั้งความจงรักภักดี ความมีมารยาท และการสั่งสอนลูกของคุณทองแดง และในพระราชนิพนธ์ได้ทรงยกย่องคุณทองแดงในเรื่องความกตัญญูรู้คุณของคุณทองแดงที่มีต่อแม่มะลิ **“ผิดกับคนอื่นที่เมื่อกลายมาเป็นคนสำคัญแล้วมักจะลืมตัว และดูหมิ่นผู้มีพระคุณซึ่งเป็นคนต่ำต้อย”** อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

และเรื่องสุดท้ายคือ **“พระราชดำรัส”** ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยรวบรวมพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่คณะบุคคลที่เข้าเฝ้าถวายชัยมงคล

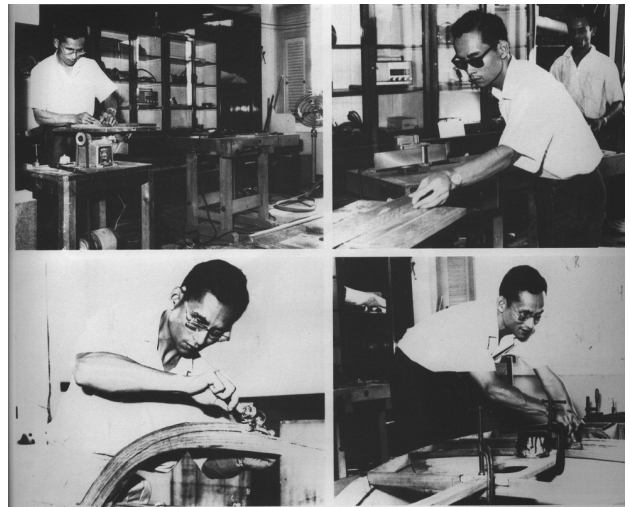
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทุกปี พระองค์ทรงเริ่มแปลพระราชดำรัสเรื่องน้ำและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ พระราชดำรัสในครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากสหประชาชาติ และมีความประสงค์จะได้รับฉบับที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้มีพระมหากรุณาธิคุณแปลพระราชดำรัสเอง และจากพระราชดำรัสก็กลายเป็นพระราชนิพนธ์เล่มนี้

พระราชนิพนธ์ทุกเรื่องนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถด้านวรรณกรรมในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแล้วนั้น ยังแฝงแง่คิดที่ทรงคุณค่าและมีประโยชน์สูงสุดแก่พลกนิกรชาวไทยตลอดมา

การช่าง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีฝีพระหัตถ์เป็นเยี่ยมในด้านการช่าง ทั้งช่างไม้ ช่างโลหะ และช่างกล ซึ่งเป็นงานพื้นฐานด้านวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อยังทรงพระเยาว์ ทรงสร้างมอเตอร์ไฟฟ้าใช้เอง ทรงสร้างเครื่องรับวิทยุร่วมกับพระเชษฐภคินี โดยซื้ออุปกรณ์ราคาถูกรวมประกอบเอง ทรงจำลองสิ่งของต่างๆ ได้หลายอย่าง ทรงประดิษฐ์เครื่องร่อนที่บินร่อนได้จริง ทรงจำลองเรือรบหลวงของไทยชื่อ **“ศรีอยุธยา”** ซึ่งยาวเพียงสองฟุต มีทั้งสายเคเบิล และปืนเรือครบครันเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเริ่มต่อเรือใบ ตามมาตรฐานสากล ประเภท เ็นเตอร์ไพรส์ (EnterpriseClass) ชื่อ ราชปะแตน ในปีต่อมา ทรงต่อเรือใบประเภท โอเค (OKClass) ลำแรกในประเทศไทย ชื่อ นวฤกษ์ และทรงต่อเรือใบประเภทโอเคอีก ๓ ลำ ชื่อ เวคา ๑ เวคา ๒ เวคา ๓ ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๐๙-๒๕๑๐ ทรงต่อเรือใบ

ประเภท มด (MothClass) ๓ ลำ ชื่อ มด ชุปเปอร์มด และ ไมโครมด และลำสุดท้ายคือเรือใบไม้ค (Moke) ในการสร้างเรือใบทรงร่างแบบ คิดคำนวณ เลื่อยไม้ ใสไม้ และทรงประกอบด้วยพระองค์เองทุกขั้นตอน ทรงใช้วิธีการที่ง่ายและประหยัดและทรงใช้วัสดุที่หาได้ในประเทศ ทรงประดิษฐ์คิดค้นให้เรือใบที่ทรงสร้างมีสมรรถนะสูง

การถ่ายภาพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเชี่ยวชาญการถ่ายภาพทั้งกล้องธรรมดาและกล้องถ่ายภาพยนตร์ในระยะแรกทรงถ่ายภาพด้วยกล้องที่ไม่มีเครื่องวัดแสงในตัวจึงต้องทรงคำนวณความเร็วของแสงด้วยพระองค์เองจนสามารถวัดแสงได้อย่างแม่นยำ ทรงประดิษฐ์แผ่นกรองแสงขึ้นเองที่เรียกว่า Bicolocer Filter ได้ตั้งแต่ยังไม่มีจำหน่ายในประเทศไทย ทั้งยังทรงเชี่ยวชาญในการล้างฟิล์มอัดขยายภาพขาวดำและภาพสี เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นต่างๆ จะทรงถ่ายภาพด้วยพระองค์เองตามพระราชประสงค์ที่จะทรงใช้โดยเฉพาะในการพัฒนาประเทศ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์มิได้แสดงคุณลักษณะแห่งศิลปะเพียงอย่างเดียว หากยังอำนวยประโยชน์อันเนืองแน่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

การกีฬา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดทรงกีฬาต่าง ๆ เป็นต้นว่า เรือใบ แบดมินตัน สกีน้ำ และการออกกำลังพระวรกายด้วยการว่ายน้ำ ทรงพระปรีชาสามารถในการทรงเรือใบ และเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๐ ได้ทรงเรือใบประเภทโอเคที่ทรงต่อเองเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเรือใบระหว่างประเทศ ในการแข่งขันกีฬาแหลมทองโดยทรงชนะเลิศ

สรุป

จึงกล่าวได้อย่างภูมิใจว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาว่า “อัครศิลปิน” โดยแท้จริง เนื่องจากทรงพระปรีชาสามารถในงานศิลปะหลายแขนง ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม ภาษา และวรรณกรรม ดุริยางคศิลป์ การถ่ายภาพ การช่าง และการกีฬา และยังทรงนำพระอัจฉริยภาพเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศตลอดมาอีกด้วย

หวน พันธุ์พันธ์

บรรณานุกรม

ซาบซึ้ง สุดหัวใจ !! เปิดภาพวาดฝีพระหัตถ์ ในหลวง รัชกาลที่ ๙

ส่วนใหญ่เป็น พระสาทิสลักษณ์ ราชนี (มีคิลิป)

จาก <http://77jowo.tnews.co.th/contents/208854/> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

ดอกฝน ‘พระราชนิพนธ์แห่งอัครศิลปิน’ พระอัจฉริยภาพด้านวรรณกรรม

ของในหลวง รัชกาลที่ ๙ จาก <http://www.matichon.co.th/news/332700>

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐

พรปวีณ์ ทองด้วง ภาพวาดฝีพระหัตถ์ หนึ่งในผลงานศิลปะของในหลวง รัชกาลที่ ๙

จาก <http://www.nuks.nu.ac.th/v3/?p=2177> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชด้านงานศิลปะจาก:<http://kingofthailand.weebly.com/3614361936323629363335923593361936363618361636343614.html> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐